

Gizarte Eraldaketarako
Hezkuntzaren
V. Biltzarra

*Ziurgabetasunaren aurrean,
hezkuntza askatzailea*

Europa Biltzar Jauregia, Vitoria-Gasteiz
2021eko azaroaren 18, 19 eta 20an

PRENTSA-TXOSTENA

HEGOA INSTITUTUKO HEZKUNTZA TALDEA

Gizarte Eraldaketarako
Hezkuntzaren
V. Biltzarra

*Zingabatasunaren aurrean,
hezkuntza askatzailerik*

Europa Biltzar Jauregia, Vitoria-Gasteiz
2021eko azaroaren 18, 19 eta 20an

Arurkibidea

Sarrera.....	2
Egitaraua	3
Hizlariak.....	5
María Paula Meneses.....	5
Lia Pinheiro Barbosa.....	6
Rosalba Icaza Garza.....	6
Marta Pascual Rodríguez.....	6
Prentsa kontaktua	7

Gizarte Eraldaketarako
Hezkuntzaren
V. Biltzarra

*Zingabatasunaren aurrean,
hezkuntza askatzaileria*

Europa Biltzar Jauregia, Vitoria-Gasteiz
2021eko azaroaren 18, 19 eta 20an

Sarrera

Gizarte Eraldaketarako Hezkuntzaren V. Biltzarra Azaroaren 18, 19 eta 20an ospatuko da Gasteizko Europa Biltzar Jauregian.

Ekitaldia Hegoak Nazioarteko Lankidetzeta eta Garapenari buruzko Ikasketa Institutuak, antolatzen du, Garapenerako Lankidetzaren Euskal Agentzia (Elankidetzeta), Garapenerako Nazioarteko Lankidetzaren Espainiako Agentzia (AECID) eta Gasteizko Udalaren finantziazioari esker.

Bosgarren edizio honek hiru hamarkada baino gehiagoko ibilbidea du, eta, denbora horretan, kongresuak mugari garrantzitsu bilakatu dira hezkuntza-mugimendu emantzipatzailearen proposamen teoriko-praktikoak jasotzeko. 1990ean ospatutako lehen biltzarretik (non Paulo Freirek Ohorezko Batzordean parte hartu zuen), gaur arte, kongresuak sendotzen joan dira Estatu mailan hezkuntza kritikoaren erreferentzia izatera iritsiz.

Edizio honetan 350 pertsona inguru bilduko dira, Estatu espainiarreko hainbat lekutakoak, baita beste herrialde batzuetakoak ere: Mexiko, Argentina eta Portugal, besteak beste. Hiru egunez, elkargune hau funtsezkoa izango da hezkuntza zentzu zabalean birpentsatzeko (bai eremu formalari, informalarari eta ez-formalarari lotutako hezkuntza prozesu guztiak birpentsatzeko), aurrean ditugun gizarte-, ekonomia- eta ingurumen-erronkei aurre egiteko beharrezkoa den zentzu kritikoa emateko.

Horretarako, Gizarte Eraldaketarako Hezkuntzaren V. Biltzarrak hainbat teoria, praktika eta ikuspegi ezagutzeko aukera eskainiko du María Paula Meneses (Mozambike), Lia Pinheiro (Brasil), Marta Pascual (Espainia) eta Rosalba Icaza (Mexiko) pentsalarien eskutik.

Biltzarraren webguneak (www.congresoed.org/eus) informazio guztia eskaintzen du.

Egitaraua

GEH V. Biltzarra

Ikusi egitaraua webgunean.

Osteguna 18

15:00	Akreditazio eta materialen entrega..
16:00	Ongi etorria.
16:30	Erakunde-mahaia. Erakundeen txanda Gizarte Eraldaketarako Hezkuntzaren V. Biltzarra inauguratzeko ekitaldi hau barne hartzen duen proiektuaren babesleen ordezkariak izango ditugu. Irantzu Mendia Azkue Hegoa Institutuko zuzendariak aurkeztutakoa. Honako agintari hauek egongo dira: <ul style="list-style-type: none"> • 16:35. Euskal Herriko Unibertsitateko (UPV/EHU) errektorea, Eva Ferreira García. • 16:40. Garapenerako Lankidetzaren Euskal Agentziako zuzendaria, Paul Ortega Etcheverry. • 16:45. Garapenerako Nazioarteko Lankidetzaren Espainiako Agentziako (AECID) zuzendaria, Antón Leis García. • 16:50. Gasteizko alkatea, Gorka Urtaran Agirre.
17:00	Aurkezpen kolektiboa. Nor gara? Dinamika batzuen bitartez, aurkezpen kolektibo bat egingo dugu. Helburua elkar ezagutzea izango da, hau da: gure identitateei, gure interesei, gure kolektiboetara eta abarri buruz ikertuko dugu. Gizarte Eraldaketarako Hezkuntzaren V. Biltzarrean parte hartuko dugunon esperientziak eta ezagutzak kartografiatu nahi ditugu.
17:30	V. Biltzarrearen eraikuntza kolektiboaren prozesuari buruzko sarrera. Elkar-eraikitzen: Lurralde Topaketei buruz Duela urtebete baino gehiago, Lurralde Topaketak hasi genituen, hezkuntza eraldatzailearen hainbat prozesu ezagutzeko. Bilbo, Galizia, Madril eta Melillako hainbat erakunde eta kolektiboren laguntzari esker, esperientziak eta jakintzak biltzen joan ginen, Gizarte Eraldaketarako Hezkuntzaren V. Biltzar honi forma emateko elementu komun eta estrategikoak identifikatzeko asmoarekin.
18:00	Etenaldia
18:30	Esparru-txostena. Utopiak ekintzan eraikitzen: Gizarte Eraldaketarako Hezkuntzaren erronkak María Paula Meneses hitzaldia, Laura Nuño de la Rosaren dinamizazioarekin. Hitzaldi honen bidez, hezkuntza kritiko emantzipatzailearen erronkak aldaketa soziokulturalerako proposamen gisa kokatu nahi ditugu, ordena hegemonikoari

	(heteropatriarkala, kapitalista, estraktibista eta koloniala) eta pandemiak areagotu dituen arazoei aurre egiteko. Hausnarketa kokatu eta kontestualizatu batetik abiatuta, hitzaldi honek hurrengo egunetan egingo diren sorkuntza kolektiboko espazioen lana pentsatzeko eta sakontzeko ulermen-esparrua eskainiko du ponentzia honek.
 <h2>Ostirala 19</h2>	
9:30	Hizketaldia. Hezkuntza kritikoa: teoria eta praktika mugimendu sozial emantzipatzaileetatik Lía Pinheiro Barbosa eta Marta Pascual Rodriguezen arteko hizketaldia, Begoña Zabala Gonzalezen dinamizazioarekin
11:00	Ilido Estrategikoen aurkezpena. Igarotzen ditugun bideak Juanjo Celorio Díaz, Hegoako Hezkuntza taldekoa.
11:30	Etenaldia
12:00	Lehen zatia. Sorkuntza kolektiboko taldeak Ilido Estrategikoak (IL) lantzeko, lerroko bi taldetan banatuko gara, guztira, 8 burbuila sortuz, 30-40 pertsonakoa bakoitza. Dinamizatzaileen laguntzarekin, hausnarketa egingo dugu -modu kolektiboan eta IL-en proposamenetatik- ziurgabetasun askatzailean hezteko interesarekin.
14:00	Bazkaria
16:00	Bigarren zatia. Sorkuntza kolektiboko taldeak
18:00	Vitoria-Gasteizetik ibilaldi historiko eta kulturala Martxoak 3 Elkartearen eskutik.
 <h2>Larunbata 20</h2>	
10:00	Aldi bereko monografikoak <ul style="list-style-type: none"> • Hezkuntza Legea eztabaidagai • Gizarte Eraldaketarako Hezkuntzaren ikuspegia lankidetzarako lege-proiektuetan (Euskadi eta Espainiako Estatuan)
11:30	Etenaldia
12:00	Hirugarren zatia. Sorkuntza kolektiboko taldeak
14:00	Bazkaria
16:00	Gure ekarpenak.

	Sorkuntza kolektibo baten ebidentziak Gema Celorio Díaz, Hegoako Hezkuntza taldekoa. Espazio honen helburua sorkuntza kolektiboko taldeetan sortutako hausnarketak, ideiak eta proposamenak bateratzeko denbora eskainiko da. Gema Celorio Diazek aurkeztuko du saioa eta ondoren eztabaidarako denbora izango dugu.
17:30	Hausnarketa gurutzatuak eta mugimenduan Rosalba Icaza Garzarekin. Azken hitzaldi honetan, sorkuntza kolektiboko taldeen hausnarketak batzen saiatuko gara, gure hezkuntza-jarduera (edozein eremutatik: formala, ez-formala eta informala) zentzu eraldatzaileago eta kritikoago baterantz bideratzeko proposamenak eskaintzeko
19:00	Mural sorkuntza, artibismo pedagogikoa. Verónica Werckmeister artistak zuzendutako ekimena.

Hizlariak

María Paula Meneses
Hizlaria

Lia Pinheiro Barbosa
Hizlaria

Rosalba Icaza Garza
Hizlaria

Marta Pascual Rdgz.
Hizlaria

María Paula Meneses

Mozambiken jaioa, bigarren hezkuntza Maputon osatu zuen. San Petersburgoko Unibertsitatean (Errusia) historia-masterra egin zuen eta antropologian doktoretza Rutgerseko Unibertsitatean (AEB).

Bere karrera Eduardo Mondlane Unibertsitatean (Mozambiken) hasi zuen 1989an, eta 2004an Coimbrako Unibertsitateko Gizarte Ikasketen Zentrora (CES, portugesez) joan zen, non hainbat doktore programatan irakasten jarraitzen duen. Gaur egun, ikerketako koordinatzailea da CESen, eta, aldi berean, Mozambiqueko hainbat unibertsitatetan irakasten du.

Aktiboki parte hartzen du elkar-ikaskuntzan oinarritutako prestakuntza-jardueretan, eta, horretarako, hezitzaileen eta ikasleen arteko bereizketa konbentzionala gainditzeko saiatzen da, elkarrekiko ikaskuntzaren eta “ezagutzaren ekologiaren” ideietatik abiatuta.

Alderdi horiek beren lan-intereseekin bat egiten dute, besteak beste: eztabaida postkolonialak afrikar testuinguruan, aniztasun juridikoa historia ofizialaren rolean, oroimena(k) eta gaur egungo identitate-prozesuei buruzko beste narratiba batzuk.

[Informazio gehiago.](#)

Gizarte Eraldaketarako
Hezkuntzaren
V. Biltzarra

*Zingabatasunaren aurrean,
hezkuntza askatzailerak*

Europa Biltzar Jauregia, Vitoria-Gasteiz
2021eko azaroaren 18, 19 eta 20an

Lia Pinheiro Barbosa

Latinoamerikako ikasketetan doktoretza lortu zuen Mexikoko Unibertsitate Nazional Autonomoan. Soziologoa eta Soziologiako irakaslea da. Crateúseko Hezkuntza Fakultatean, Soziologia Graduan eta Hezkuntza eta Irakaskuntzako Master Akademikoan irakasten du Universidade Estadual do Ceará (Brasil) unibertsitatean.

Ikertzaile lanetan hainbat gai jorratu ditu, besteak beste: hezkuntza; mugimendu indigena eta nekazariak, lurraldeen eta komunen defentsarako prozesuak; ezagutzaren epistemologiak Latinoamerikan eta Kariben; pentsamendu pedagogiko latinoamerikarra; emakumeen borrokak eta feminismoak Latinoamerikan.

Gainera, Latinoamerikako Alternativas Pedagógicas y Prospectiva Educativa (APPeAL) programaren eta Gizarte Zientzien Latinoamerikako Kontseiluaren (CLACSO gaztelaniaz) parte da, Economía Feminista Emancipatoria eta Anticapitalismos y Sociabilidades Emergentes lantaldean.

[Informazio gehiago.](#)

Rosalba Icaza Garza

Rosalba Icaza doktore feminista dekoloniala da. Politika Globalean, Generoan eta Aniztasunean irakasle elkartua da Rotterdango Erasmus Unibertsitateko Gizarte Ikasketen Institutuan.

Red Transnacional Otros Saberes (RETOS) sarea eta bere argitaletxe kooperatibo eta autonomoaren kidea da. Nurturers nazioz gaindiko ikaskuntza-taldean aritzen da, eta Suumil Mookt'anekin lankidetzan aritzen da Sinanchen (Yucatán, Mexiko).

Warwickeko Unibertsitatean (Erresuma Batua) doktoretza eta politika eta nazioarteko harremanetako masterra ditu. Haren ikerketa-agendak diziplinartekotasuna eta desobedientzia epistemikoa sustatzen ditu, lau gai lotuz: pentsamendu dekoloniala eta nazioartekoa, akademiaren rola autonomien sustapenean, ikaskuntzaren askapena eta askapenaren ikaskuntza eta feminismo pluralak liberazio pluraletarako.

[Informazio gehiago.](#)

Marta Pascual Rodríguez

Marta Pascualek (Madril, 1962) Hezkuntza Zientziak ikasi zituen Madrilgo Complutense Unibertsitatean. Urteak daramatza Madrilgo hainbat ikastetxe publikotan Lanbide Heziketako irakasle gisa lan egiten Esku-hartze Soziokomunitarioaren espezialitatean.

Aldi berean, Portoko Herri Eskolan (pentsamendu kritikoaren bidez hezkuntza eta kultura eraldatzeko lan egiten duen kolektiboa) parte hartu zuen.

2002tik aktibista da Ekologistak Martxan erakundearen, eta hainbat urtez Hezkuntza Arloaren koordinatzaile gisa aritu zen (egun, arlo horri estuki lotuta jarraitzen du). Esperientzia handia du hezkuntza eta ekofeminismoa lotzen, eta ezagutza horiek hainbat argitalpenetan isladatu ditu.

Gizarte Eraldaketarako
Hezkuntzaren
V. Biltzarra

*Ziurgabetasunaren aurrean,
hezkuntza askatzailea*

Europa Biltzar Jauregia, Vitoria-Gasteiz
2021eko azaroaren 18, 19 eta 20an

Pascualek Feministas por el Clima elkartean, zein Madrilgo M8-ko Komisioan eta Berrikuntza pedagogikoaren mugimenduan (MRP gaztelaniaz) parte hartzen du.

[Informazio gehiago.](#)

Gainera, hainbat dinamizatzaile izango ditugu, Gizarte Eraldaketarako Hezkuntzari buruzko V. Biltzarrean egingo den hausnarketa kolektiboaren prozesua gidatuko dutenak. Besteak beste:

- [Laura Nuño de la Rosa](#)
- [Marta Malo de Molina](#)
- [Begoña Zabala Glez.](#)
- [José Luis Fdez. Casadevante “Kois”](#)
- [Beatriz Plaza Escrivà](#)
- [Maria Viadero Acha](#)
- [Amal El Mohammadiane Tarbift](#)
- [Lidia Ruiz Gómez](#)
- [Rosario González Arias](#)
- [Estrella Ramil Paz](#)
- [Margaret Bullen](#)

DINAMIZATZAILEAK

Beatriz Plaza Escrivà
Dinamizatzailea

Maria Viadero Acha
Dinamizatzailea

Lidia Ruiz Gómez
Dinamizatzailea

Rosario González Arias
Dinamizatzailea

Estrella Ramil Paz
Dinamizatzailea

Margaret Bullen
Dinamizatzailea

Laura Nuño de la Rosa
Dinamizatzailea

Begoña Zabala Glez.
Dinamizatzailea

Prentsa kontaktua

Ekitaldiaren berri eman nahi duten komunikabideek edo kazetariak ekitaldirako pasea eska dezakete. Era berean, atsegin handiz kudeatuko ditugu elkarrizketak, eta artikuluak edo berriak argitaratzeko behar den edozein baliabide partekatuko dugu.

Andrea Gago

andrea_gago001@ehu.eus

Telf. 946 01 38 56

Iris Murillo

iris_murillo001@ehu.eus

Telf. 94 601 70 46